

ZÁKLADNÍ ŠKOLA, UHERSKÉ HRADIŠTĚ, ZA ALEJÍ 1072

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

školní rok 2026/2027

Strategie byla pro školní rok 2026/2027 aktualizována podle právního stavu účinného k 1. 9. 2026, aktuálních potřeb školy a doporučení vyplývajících z hodnocení školní neúspěšnosti. Je samostatně zpracovanou součástí preventivního programu školy a stanovuje rámec pro včasné rozpoznání rizika školní neúspěšnosti, poskytnutí podpory žákovi a průběžné vyhodnocování účinnosti přijatých opatření.

Strategie navazuje na Program poradenských služeb ve škole, školní řád, Preventivní program školy a další samostatné preventivní a krizové postupy školy.

Role	Odpovědná osoba
Výchovný poradce	Mgr. Dana Šimíková
Školní metodik prevence	Mgr. Kristýna Horáková
Školní psycholog	Mgr. Veronika Frolíková
Speciální pedagog	Mgr. Martina Nuzíková
Kariérová poradkyně	Mgr. Petra Zerzáňová
Zástupkyně ředitele školy – pracovník podílející se na koordinaci poradenských služeb ve škole	Mgr. Marie Holčíková
Ředitel školy – schválení strategie a zajištění podmínek pro její realizaci	Mgr. Vratislav Brokl

Obsah

- 1. Účel, působnost a základní principy
- 2. Právní a metodická východiska
- 3. Včasná identifikace rizika školní neúspěšnosti
- 4. Preventivní práce ve výuce a ve školním prostředí
- 5. Postup školy při zjištění rizika školní neúspěšnosti
- 6. Podpůrná opatření a nástroje podpory
- 7. Specifické situace vyžadující zvýšenou podporu
- 8. Odpovědnosti a spolupráce
- 9. Dokumentace, ochrana soukromí a spolupráce s externími subjekty
- 10. Vyhodnocování účinnosti strategie

Poznámka: Školní neúspěšnost není diagnóza ani označení žáka. Strategie je zaměřena na včasné zachycení obtíží a na podporu, která odpovídá jejich skutečným příčinám a potřebám konkrétního žáka.

1. Účel, působnost a základní principy

Účelem strategie je předcházet dlouhodobému školnímu neúspěchu, včas rozpoznávat rizikové signály a nastavovat přiměřenou podporu tak, aby žák mohl naplňovat své vzdělávací možnosti a účastnit se vzdělávání na rovnoprávném základě s ostatními.

Školní neúspěšnost může mít vzdělávací, zdravotní, psychické, sociální, vztahové, jazykové nebo rodinné příčiny. Může se projevit zhoršením výsledků vzdělávání, opakovanými neúspěchy, nízkou motivací, obtížemi se zapojením do výuky, zvýšenou absencí, změnami chování nebo zhoršením vztahu žáka ke škole.

Samotný neprospěch nebo vysoká absence nejsou jedinými ukazateli. Škola věnuje pozornost také méně nápadným změnám, zejména poklesu motivace, dlouhodobému přetížení, sociálnímu stažení, změně pracovních návyků nebo zhoršení schopnosti plnit běžné školní požadavky.

- podpora se zahajuje co nejdříve po zachycení obtíží;
- nejprve se zjišťují možné příčiny a potřeby žáka, nikoli pouze jeho známky nebo počet neúspěchů;
- žák je přiměřeně svému věku a vyspělosti zapojen do hledání řešení;
- škola spolupracuje se zákonným zástupcem a podle potřeby se školským poradenským zařízením nebo dalšími odborníky;
- podpora se průběžně vyhodnocuje a podle výsledků upravuje;
- informace o žákovi se sdílejí pouze v rozsahu nezbytném pro poskytování podpory a ochranu jeho práv.

2. Právní a metodická východiska

Strategie vychází zejména z následujících právních předpisů a odborných východisek, vždy v jejich aktuálním znění:

- zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, zejména § 16 upravující podporu vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a § 120a upravující poradenské služby ve školách;
- vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, zejména § 7 odst. 5, podle něhož základní škola zpracovává a uskutečňuje preventivní program školy včetně strategie předcházení školní neúspěšnosti;
- vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, zejména pravidla poskytování podpůrných opatření, individuálního vzdělávacího plánu a podpůrných opatření prvního stupně;
- vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, zejména § 14, podle něhož má být hodnocení pedagogicky zdůvodněné, odborně správné, doložitelné a má respektovat individuální vzdělávací potřeby žáka a doporučení školského poradenského zařízení;
- zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, pokud okolnosti případu nasvědčují ohrožení dítěte ve smyslu § 6;
- kritéria hodnocení České školní inspekce pro školní rok 2026/2027 a tematická zpráva ČŠI „Prevence, identifikace a řešení školní neúspěšnosti v základních a středních školách“ ze dne 24. 6. 2026.

3. Včasná identifikace rizika školní neúspěšnosti

Riziko školní neúspěšnosti může být zachyceno kterýmkoli pedagogickým pracovníkem. Třídní učitel průběžně propojuje informace z jednotlivých předmětů a podle potřeby spolupracuje s pracovníky poskytujícími poradenské služby ve škole.

3.1 Varovné signály

- náhlé nebo dlouhodobé zhoršení výsledků vzdělávání;
- opakované neplnění úkolů, obtíže s organizací práce nebo výrazně pomalé pracovní tempo;
- potíže s porozuměním zadání, textu, výkladu nebo s rozlišením podstatných informací;
- zhoršení pozornosti, zvýšená únava, úzkost, rezignace nebo pokles motivace;
- výrazná změna chování, sociální stažení nebo konflikty ve třídě;
- zvýšená nebo opakovaná absence, která může ovlivňovat návaznost vzdělávání;
- obtíže při přechodu mezi stupni vzdělávání, změně školy nebo po delší nepřítomnosti;
- jazyková bariéra nebo nedostatečná znalost vyučovacího jazyka;
- závažná změna zdravotní, psychické, rodinné nebo sociální situace žáka.

3.2 Obtíže při domácí přípravě a samostatném učení

- nevybudované nebo oslabené studijní návyky;

- obtíže s plánováním času, zahájením práce a dokončováním úkolů;
- učení založené převážně na mechanickém zapamatování bez porozumění;
- nedostatek vhodných podmínek pro domácí přípravu;
- nízká sebedůvěra, strach z neúspěchu nebo vyhýbání se situacím spojeným s hodnocením.

4. Preventivní práce ve výuce a ve školním prostředí

Základním prostředkem prevence školní neúspěšnosti je kvalitní pedagogická práce, včasná pedagogická diagnostika a bezpečné prostředí, ve kterém může žák požádat o pomoc bez obavy ze zesměšnění nebo sankce.

- srozumitelně formulovat cíle výuky a očekávání vůči žákům;
- přizpůsobovat metody a tempo výuky aktuálním vzdělávacím potřebám žáků;
- využívat průběžnou a konkrétní zpětnou vazbu a pracovat s chybou jako s nástrojem učení;
- volit přiměřeně pestré způsoby ověřování znalostí a dovedností;
- podporovat sebehodnocení, plánování učení a rozvoj studijních návyků;
- včas nabízet konzultace, doučování nebo jinou dostupnou pedagogickou podporu;
- v hodnocení respektovat individuální vzdělávací potřeby žáka a doporučení školského poradenského zařízení;
- průběžně sledovat klima třídy a předcházet tomu, aby obtíže ve vzdělávání vedly k ponižování, izolaci nebo šikaně;
- při delší absenci nebo návratu po nemoci vytvářet podmínky pro postupné doplnění učiva a bezpečný návrat do běžného režimu.

5. Postup školy při zjištění rizika školní neúspěšnosti

Krok	Postup
Zachycení obtíží	Pedagogický pracovník zaznamená podstatné projevy obtíží a podle situace je konzultuje s třídním učitelem.
Předběžné zjištění příčin	Třídní učitel a vyučující podle potřeby shromáždí informace o průběhu vzdělávání, absenci, změnách výkonu, pracovních návycích a dalších okolnostech. Neprovádějí zdravotní ani psychologickou diagnostiku mimo své kompetence.
Rozhovor se žákem a spolupráce se zákonným zástupcem	Žák dostane prostor popsat vlastní pohled na obtíže. Zákonný zástupce je včas informován o významných obtížích a škola s ním projedná možnosti podpory.

Krok	Postup
Nastavení podpory ve škole	Škola stanoví konkrétní a přiměřená opatření, odpovědné osoby, předpokládanou dobu podpory a způsob vyhodnocení. Podle potřeby zapojí pracovníky poskytující poradenské služby ve škole.
Vyhodnocení podpory	Poskytování podpůrných opatření prvního stupně škola průběžně vyhodnocuje; nejpozději po 3 měsících od jejich zahájení vyhodnotí, zda vedou k naplnění stanovených cílů.
Návazná odborná pomoc	Pokud podpůrná opatření prvního stupně nepostačují nebo jsou obtíže závažné, škola doporučí zákonnému zástupci využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení a poskytne potřebnou součinnost.
Realizace doporučených opatření	Po vydání doporučení školského poradenského zařízení škola poskytuje podpůrná opatření v souladu s právními předpisy a doporučením a průběžně vyhodnocuje jejich účinnost.
Následné sledování	Třídní učitel a další zapojení pracovníci sledují, zda se situace žáka zlepšuje, a podle výsledků podporu upravují.

6. Podpůrná opatření a nástroje podpory

6.1 Podpora prvního stupně

Podpůrná opatření prvního stupně poskytuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení. Mohou zahrnovat zejména úpravy metod a organizace výuky, způsobu zadávání a hodnocení, tempa práce, podporu studijních návyků, konzultace, doučování a další pedagogická opatření odpovídající potřebám žáka.

Škola může zpracovat plán pedagogické podpory (PLPP), zejména pokud pro poskytování podpory prvního stupně nepostačuje samotné průběžné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb žáka. PLPP tedy není automaticky povinný pro každého žáka s obtížemi.

6.2 Podpůrná opatření druhého až pátého stupně

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně se poskytují na základě doporučení školského poradenského zařízení a za podmínek stanovených školským zákonem, včetně předchozího písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce nezletilého žáka.

- Individuální vzdělávací plán (IVP) škola zpracovává, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka, na základě doporučení školského poradenského zařízení; zpracuje jej bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení a žádosti zákonného zástupce.

- Předmět speciálně pedagogické péče, asistent pedagoga a další podpůrná opatření se poskytují v rozsahu a za podmínek stanovených doporučením školského poradenského zařízení a právními předpisy.
- Ne každý žák ohrožený školní neúspěšností je žákem se speciálními vzdělávacími potřebami; pedagogická podpora se poskytuje podle skutečných potřeb a příčin obtíží.

7. Specifické situace vyžadující zvýšenou podporu

7.1 Nástup do 1. ročníku

Škola podporuje bezpečnou adaptaci na školní prostředí, rozvoj základních pracovních návyků, pozitivní vztah k učení a spolupráci s rodinou. Pokud se objeví výraznější obtíže, škola je včas zachytí a nastaví podporu bez zbytečného čekání na pololetní hodnocení.

7.2 Přejít na 2. stupeň

Při přechodu na 2. stupeň škola podporuje předávání nezbytných pedagogických informací, adaptaci na vyšší počet vyučujících a změny organizace výuky. Informace o žákovi se předávají pouze v rozsahu potřebném pro vzdělávání a podporu.

7.3 Změna školy

Při přestupu žáka škola zjišťuje rozdíly ve vzdělávacím programu a aktuální potřeby žáka a vytváří přiměřenou podporu pro jeho začlenění. Odpovědnost za překlenutí rozdílů nenese pouze žák nebo jeho rodina; škola stanoví realistický postup doplnění potřebného učiva.

7.4 Nemoc, dlouhodobá nebo zvýšená absence

Při delší absenci škola spolupracuje s rodinou na udržení kontaktu se vzděláváním a na postupném návratu žáka. Pokud absence vykazuje znaky záškoláctví nebo jinak problémové docházky, postupuje škola podle samostatného dokumentu „Prevence a postup školy při záškoláctví“.

7.5 Změna rodinné, sociální nebo psychické situace

Škola reaguje citlivě na významné změny, které mohou ovlivnit vzdělávání žáka. Podle potřeby nabídne podporu školního psychologa, speciálního pedagoga, výchovného poradce nebo další odbornou pomoc. Pokud skutečnosti nasvědčují ohrožení dítěte ve smyslu § 6 zákona č. 359/1999 Sb., škola splní oznamovací povinnost vůči OSPOD bez zbytečného odkladu.

7.6 Nedostatečná znalost vyučovacího jazyka

Žákům s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka škola poskytuje přiměřenou jazykovou a pedagogickou podporu a při hodnocení zohledňuje jejich aktuální jazykové možnosti v souladu s právními předpisy a pravidly hodnocení školy.

7.7 Rizikové chování, konflikty nebo šikana

Pokud je školní neúspěšnost spojena s rizikovým chováním, konflikty, šikanou nebo psychickou krizí, škola současně postupuje podle příslušného samostatného dokumentu – zejména Školního programu proti šikanování nebo Krizového plánu školy.

7.8 Volba další vzdělávací dráhy

U žáků vyšších ročníků může být součástí podpory také kariérové poradenství. Kariérová poradkyně pomáhá žákovi a zákonnému zástupci při volbě další vzdělávací cesty s ohledem na schopnosti, zájmy, vzdělávací výsledky a reálné možnosti žáka.

8. Odpovědnosti a spolupráce

Role	Hlavní úloha
Vyučující	Sleduje průběh učení a výsledky žáka, poskytuje pedagogickou podporu, včas informuje třídního učitele o významných obtížích a podílí se na vyhodnocování opatření.
Třídní učitel	Koordinuje základní informace o vzdělávání žáka napříč předměty, komunikuje se žákem a zákonným zástupcem a podle potřeby zapojuje pracovníky poskytující poradenské služby ve škole.
Výchovný poradce	Podílí se na koordinaci podpory žáků s vzdělávacími obtížemi, spoluprací se školskými poradenskými zařízeními a na nastavování návazných opatření.
Školní psycholog	Poskytuje v rámci svých kompetencí psychologickou podporu, podílí se na posouzení potřeb žáka a na práci s motivací, zátěží, adaptací a dalšími psychologickými faktory ovlivňujícími vzdělávání.
Speciální pedagog	Podílí se na pedagogické diagnostice, speciálně pedagogické podpoře, konzultacích s pedagogy a vyhodnocování účinnosti podpůrných opatření.
Školní metodik prevence	Zapojuje se zejména tehdy, souvisí-li školní neúspěšnost s rizikovým chováním, vztahovými problémy, prevencí nebo potřebou návazné preventivní práce.
Kariérová poradkyně	Podporuje žáky při volbě další vzdělávací dráhy a pomáhá předcházet nevhodné nebo nereálné volbě, která by mohla zvyšovat riziko dalšího neúspěchu.

Role	Hlavní úloha
Vedení školy	Zajišťuje podmínky pro poskytování podpory, nastavuje vnitřní organizaci poradenských služeb a odpovídá za plnění povinností školy vyplývajících z právních předpisů.
Žák a zákonný zástupce	Jsou podle věku a povahy situace zapojováni do hledání řešení, dostávají srozumitelné informace o navržené podpoře a spolupracují na jejím vyhodnocování.

9. Dokumentace, ochrana soukromí a spolupráce s externími subjekty

- O významných jednáních a dohodnutých podpůrných krocích se pořizuje přiměřený písemný záznam, pokud je to potřebné pro návaznost podpory nebo pro splnění právních povinností školy.
- Citlivé údaje o žákovi se nesdělují plošně celému pedagogickému sboru; informace dostávají pouze pracovníci, kteří je potřebují pro vzdělávání, podporu nebo bezpečné řešení situace.
- Při spolupráci s PPP, SPC, SVP, zdravotnickými službami nebo dalšími odborníky škola postupuje v rozsahu svých kompetencí a respektuje pravidla ochrany osobních údajů a zákonné podmínky poskytování poradenských služeb.
- Pokud obtíže souvisejí s absencí, šikanou nebo krizovou situací, škola využije příslušný samostatný postup a zbytečně jej v této strategii neduplikuje.

10. Vyhodnocování účinnosti strategie

Strategie je průběžně uskutečňována a nejméně jednou za školní rok je její fungování vyhodnoceno v návaznosti na Preventivní program školy a Program poradenských služeb ve škole. Vyhodnocení se zaměřuje především na to, zda škola zachycuje riziko školní neúspěšnosti včas a zda poskytovaná podpora vede ke zlepšení situace žáků.

- vývoj výsledků vzdělávání a pokroku žáků, nikoli pouze počet nedostatečných známek;
- účinnost podpůrných opatření a jejich včasné vyhodnocování;
- vývoj absence a návrat žáků po delší nepřítomnosti;
- využití konzultací, doučování a poradenské podpory;
- úspěšnost adaptačních kroků při přechodu mezi stupni nebo při změně školy;
- spolupráce se zákonnými zástupci a návaznými odbornými pracovišti;
- zjištění pedagogických pracovníků, žáků a zákonných zástupců relevantní pro plánování další podpory.

Zjištění z vyhodnocení se podle potřeby promítají do organizace podpory, pedagogické práce, Preventivního programu školy a dalších souvisejících dokumentů.

V Uherském Hradišti dne 1. 9. 2026

Mgr. Vratislav Brokl, ředitel školy
